

Overkrant

NU
MET FILM
PREMIERE

1 mei - (liberté, égalité, fraternité)

Hoi Baardmans, op het Hifi forum waar ik alle dagen meebabbel, stond toevallig vandaag een interessante en korte uiteenzetting over **DE VERLICHTING**, ik heb er wat mee zitten knippen en plakken en kwam tot onderstaande tekst, heb het genoemd dialoog (naar het beroemde naslagwerk uit de 4e eeuw)

Liberté, égalité, fraternité
Fictief discours tussen Justinus en Trifonius

J: "Ja, ja: doe je eigen ding! Wees vrijdenker! Maak zèlf uit wat goed en wat slecht is! Een hoogst moderne gedachte. Maar... wat zien we nu? Er zijn nog nooit zoveel gekke, verknipte, ongelukkige en misdadige mensen geweest als tegenwoordig! De Mens van Nu heeft geen idealen meer. Geen geloof, geen overtuiging. Hij streeft nergens meer naar. Getroost zich geen inspanningen meer. Ontzegt zichzelf niets. Wil alleen maar prettig consumeren... en wel direct!"

T: "Vreemd dat je dat zegt, J. Het liberalisme heeft z'n wortels immers veel dieper in de De Verlichting liggen dan het socialisme. Het socialisme is eigenlijk pas echt begonnen bij Karl Marx en dat was een poosje later. Eigenaardig genoeg zijn de ingesteldheden waaruit de verlichting ontstaan is, zich tegen verzette, nl. : een (dictatoriaal) koningschap en adeldom, met alle rijkdom voor zich alleen, en een geknechte massa die dient, en slechts dient om uitgezogen te worden om de grandeur van de rijken te bestendigen, verworpen tot de drijfveer van allen die in het kapitalisme geloven: nu dat iedereen de spiegel wordt voorgehouden van de materiële macht, is het streefdoel des mensen geworden: leven als een koning, wonen als een koning, eten als een koning; zonder enig medegevoelen voor hen die uit de boot vallen, neen integendeel; repressie, onverdraagzaamheid en ongelooflijk onmenselijk zelfbelang zijn nu de drijfveren van hen die zich kinderen van de Westerse verlichting noemen, blank zwart, geel, iedereen wordt gedwongen van de (Big) Apple te bijten, weiger je te bijten, wordt je gemarginaliseerd, vervolgd, uitgesloten, verketterd..."

J: "Beste T, het socialisme is verder terug te voeren dan het dialectisch (of: historisch) materialisme dat Karl Marx in «Das Kapital» ontwikkelde, en dat geconcretiseerd werd in het Communistisch Manifest. Bijvoorbeeld tot «Du Contract Social» van J.J. Rousseau - en dan zitten we in de hoogtijdagen van de Verlichting. Maar eigenlijk meent vrijwel iedereen die de opvatting

huldigt dat de menselijke rede autonoom is en dat er geen autoriteit boven de mens is gesteld - vrijwel elke godloochenaar, dus: zowel ter linker- als ter rechterzijde - dat hij een geestelijk erfgenaam is van de Verlichting. Korthedshalve citeer ik uit de Summa Encyclopedie (Antwerpen, Utrecht-Wageningen, 1975):

- deel 20, pag. 48 - Verlichting - «(...) De staatkundige consequenties van de Verlichting werden op het eind van de 18e eeuw getrokken door de Amerikaanse en Franse revolutionairen en hoewel slechts weinige «verlichte» geesten zó ingrijpende omwentelingen voor ogen zweefden, zijn ook de idealen van de 19e- en 20e-eeuwse sociaal-revolutionaire bewegingen terug te voeren tot door de Verlichting uitgedragen gedachten over mens en maatschappij (m.n. over de rechten van de mens). (...)»
- deel 7, pag. 145 - Franse Revolutie - «(...) De Franse Revolutie is voortgekomen uit een staatsbestel dat al lang de maatschappelijke structuurveranderingen niet had kunnen opvangen. Deze veranderingen werden veroorzaakt door een al enige generaties heersend geestelijk klimaat (*Verlichting), waarin de gevestigde waarden ter discussie gesteld werden. (...)»

Wat het liberalisme betreft: ook deze (inmiddels opgedroogde) stroming baseert zich op de autonome menselijke rede, en dus op het 17e-eeuwse rationalisme en de 18e-eeuwse Verlichting. De Franse revolutie had als lijfspreuk: «Liberté, Égalité, Fraternité». Waar de collectivistisch ingestelde socialisten vooral de «égalité» (gelijkheid) propageerden, kozen de individualistisch ingestelde liberalen ervoor de nadruk te leggen op «liberté» (vrijheid). Persoonlijke vrijheid, en de maatschappelijke ruimte om initiatieven te ontplooiën en daarbij risico's te dragen, stond bij hen voorop. Beide stromingen die via de Franse Revolutie uit de Verlichting voortkwamen - socialisme en liberalisme - hebben overigens hun oorspronkelijke idealisme en élan verloren. Het oorspronkelijk communistisch/anarchistisch socialisme werd sociaal-democratisch, en stelt zich een verzorgingsstaat zonder sociale risico's - maar ook zonder uitdagingen - tot doel; het liberalisme verloor zijn vrijheidsideaal en is verworpen tot egoïstisch conservatisme voor mensen die al rijk zijn, of hopen het spoedig te worden. Helaas zijn er maar weinig mensen geweest die in «fraternité» (broederschap) hun inspiratie vonden. Ik zou graaf Leo Tolstoi kunnen noemen, of Herman Gorter. Ja, inderdaad: beiden werden krankzinnig verklaard...

mvg Phil

Achterkrant

Lente op linkeroever

Blauw

Blauw is de kleur van de vrijheid (Liberté, égalité, fraternité). En die van de lucht in de zomer. En die van het Scheld zoals ik het droom. Een St Anneke met blauw water, dus toch een echte "Plage Saint Anne". Maar ja, er is natuurlijk ook werkkledij blauw!

Baardmans

Inhuldiging citaten 'CITAAT OP STRAAT'
Op linkeroever in de lente

MAANDELIJKE TENTOONSTELLING

april: Gert Van Gelder, fotografie
mei: Andrea Van Eycken, aquarel
juni: Ludo Versteijlen, kalligrafie
Hof ter Schelde, A. Vermeijlenlaan 6

ARABISCHE AVOND

vr 7 april v.a. 19u, feestmaal v.a. 17u30
Rode Kruisopvangcentrum Linkeroever
Beatrijslaan 100

LENTEBEURS: GESCHENKENBEURS

vr 7, za 8 en zo 9 april van 14 - 17 uur
Hof ter Schelde, A. Vermeijlenlaan 6

PAASFEEST VOOR KINDEREN

za 8 april van 13 tot 16 uur
Feestzaal achter bib, Halewijnlaan 43a

LENTEPOETS

za 22 april – Europark

CONCERT: GROOT LAWIJT

Preselectie voor Linkerwoofer
za 22 april – SAC, Hanegraefstraat 5

FOCUS THEMA WELZIJN

tijdens de maand mei
in openbare bibliotheek Elsschot
W. Elsschotstraat 5

DAG VAN DE CULTURELE DIVERSITEIT

ma 1 mei van 13.30 tot 17 uur
Feestzaal achter bib, Halewijnlaan 43a

TENTO AQUARELLEN EN BLOEMSCHIKKEN

van do 4 tot zo 7 mei
Seniorencentrum Top Hat, Dwarslaan 9

BLINK! (ook in dit nummer)

cultuurmarkt-vrijwilligersbeurs en
optreden en openlucht filmvoorstelling
za 6 mei Frederik Van Eedenplein

THEATER: THE MUSICBOX

12, 13, 19 en 20 mei om 20.15 uur
Toneelstudio Gloriant, Goethestraat 3

DE LITERAIRE LENTE (ook in dit nummer)

Voorstelling dichtbundel Emiel Willekens
do 18 mei om 14.30 uur
Hof ter Schelde, August Vermeijlenlaan 6

CONCERT: GARRY HAGGER

vr 2 juni – Dienstencentrum Ter Welen

EUROPARKFEEST

Opendeurdag Ter Welen – Rommelmarkt
za 3 juni – E. Claesstraat

VIERING WERELDVLUCHTELINGENDAG

zo 18 juni vanaf 15 uur
Rode Kruisopvangcentrum, Beatrijslaan 100

Filmpremière WELKOM, WELCOME, BIENVENUE,...

zo 25 juni om 15 uur (ook in dit nummer)
Feestzaal achter bib, Halewijnlaan 43a

POEZEN OP HET DAK

Jeugdtheater door THEantWATER
za 24, zo 25 en wo 28 juni
feestzaal St-Annacollege, O. De Gruyterlaan 4

INFO: tel. 03 201 35 05, sophie.goyvaerts@stad.antwerpen.be

Colofon

Overkrant is het resultaat van de samenwerking tussen de leden van Euroteam vzw, Samenlevingsopbouw Stad Antwerpen en Morguen vzw (Eindredactie: Marc Schepers) en wordt gepubliceerd met de steun van het District Antwerpen.

Bijdragen van: Baardmans, Patrick Bas en Hof ter Schelde, Leen Derks, Willy De Wachter, Erix, Filmproject "Welkom, welcome, bienvenue,...", Sophie Goyvaerts (cultuurantenne district Antwerpen), Emiel HOFMAN (Emiel Willekens), Liefhebber!, LINK!, Chief Benedict Mayuku – Director of Projects C.A.A.D vzw, Openbare Bibliotheek Elsschot, Marc Schepers, Ben van Baarle en Bea Vercammen (Sociale Zaken van de Stad Antwerpen), Phil Wouters, Werkgroep venstergalerie, www.wikipedia.org (The world wide web), en... het beroemde naslagwerk uit de 4e eeuw) en vele anderen. We kijken uit naar uw naam in de volgende uitgave.

Info: appartement huisbewaarder,
Ernest Claesstraat 12. Tel.: 03/254 23 26 of
03/254 23 90 morguen@pandora.be

MORGUEN VZW

DISTRICT ANTWERPEN

De Literaire Lente → Hof ter Schelde → 18 mei 2006 → 14u

Emiel HOFMAN (Emiel Willekens) stelt zijn tweede dichtbundel voor LinkeroeverGedichten 2). De dichter zelf en enkele anderen zullen de gedichten voorlezen.

Kinderen van de basisschool De Dobbelsteen werken tijdens deze voorstelling mee samen met kunstenaar

Marc Schepers aan een multimedia-installatie, waar de gedichten zullen worden omgezet en getransformeerd in beeldtaal. Ook zullen zij gedichten hertalen in een taal die nauwer verwant is met hun taalgebruik.

Na deze manifestatie zal er ter afsluiting een kleine receptie worden

aangeboden om het geheel feestelijk af te sluiten. De teksten zelf zullen ook worden afgedrukt in een affiche formaat en zo worden tentoongesteld aan het grote publiek.

Het project is een idee van Patrick Bas/Hof ter Schelde, die ook organiseert. De multimedia-installatie is

een concept van Morguen vzw. Met de steun van: LINK en District Antwerpen.

Schim

*Och jaag toch mijn schim niet weg
laat begaan, ze doet geen kwaad.
Ja, ze moeit zich overal en altijd;
ze springt mee op de tram
sluipt in de lift, ligt op het bed, in bad
wast de handen bij het fonteintje
ruizemuist in je boeken
leunt over het balkon
de hond kent haar lang, goed.
Zij zit op de sofa bij de
borrel, de koekjestrommel,
zit aan tafel, juist, daar
links van jou met de blik
op de witte jongen en zijn witte broek
die net een bladzij wil omslaan
en daar, kijk maar mee
misschien mijn naam vindt
Ja, het is zo en niet anders
ze ligt aan je voeten
Trap en ze staat achter je en fluistert
dit of dat, ik weet niet wat.
Bij jou is zij thuis.*

28.06.2005

Openbare Bibliotheek Elsschot

"Thrillers en detectives in de kijker" in openbare bibliotheek Elsschot van 1 juli tot en met 31 juli 2006.

Sinds maart 2006 breidt bibliotheek Elsschot zijn digitaal aanbod uit: 3 info-pc's staan ter beschikking van de klanten. U kan gratis gebruik maken van Internet, tekstverwerking en andere

Office-toepassingen, ... Ook bieden wij u toegang tot een aantal on-line databanken rond literatuur en actualiteit. Voor meer info contacteer openbare bibliotheek Elsschot, Willem Elsschotstraat 5, 2050 Antwerpen, tel.: 03/219 60 77

Openbare Bibliotheek Elsschot
Willem Elsschotstraat 5, 2050 Antwerpen

Openingsuren:

dinsdag:	09.00-12.30u en 13.00u-20.00u
woensdag:	13.00-16.30u
donderdag:	13.00-20.00u*
	13.00-16.30u in juli en augustus
zaterdag:	09.00-12.00u

Blink! → Frederik van Edenplein → 6 mei 2006 → 14-18u

Verenigingen, lokale initiatieven en kunstenaars van Linkeroever zetten zichzelf in het zonnetje

In de namiddag wordt u getrakteerd op een cultuurmarkt/vrijwilligersbeurs, waar 25 verschillende verenigingen zichzelf aan u voorstellen en cultuur aan de man brengen in plaats van groente en fruit. Omkaderd met live muziek, een drankstand, demonstraties en een voorjaarsfeest

Om 19 uur kan u een optreden bijwonen van de Kaapverdische groep 'Acucar A La Tino', die u zullen laten dansen en swingen als was het puntje zomer op Cabo Verde.

En om 21 uur verwachten we u voor een primeur op Linkeroever: openluchtprojectie op groot scherm van de film Moordterras; 200 zitjes zijn voorzien!

BLINK! wordt georganiseerd door Link! en het district Antwerpen, samen met de dienst wijkwerking van de stad (in het kader van het project 'Bewoners maken mee het verschil') en met Liefhebber! – de Week van de Amateurkunsten 2006.

Link!

Even voorstellen: Link!
Link! is een socio-cultureel overlegplatform op Linkeroever. Link! wil de samenwerking tussen verschillende verenigingen en organisaties bevorderen, initiatieven en evenementen op Linkeroever ondersteunen en ontwikkelen, kortom: fungeren als een centraal punt cultuur op Linkeroever. Dit overlegplatform staat open voor alle organisaties, buurtcomités en scholen die hun werking richten naar Linkeroever.

Momenteel zijn er ongeveer 25 verenigingen en organisaties vertegenwoordigd in Link!, onder andere de bibliotheek, de Overkrant, buurtwerk, ALO vzw, stedelijk wijkoverleg, Leesweb vzw, Katrinahof, Top Hat, Hof Ter Schelde, het Rode Kruis opvangcentrum en Euroteam. Link! wordt ondersteund en gecoördineerd door de culturantenne van het district Antwerpen. Link! komt elke maand eenmaal samen. Als u op de hoogte wil blijven van de werking van Link!, of als u met uw vereniging lid wil worden, geef dan een seintje aan Sophie Goyvaerts, culturantenne van het district Antwerpen.

Sophie Goyvaerts
Culturantenne district Antwerpen
Lange Gasthuisstraat 21
2000 Antwerpen
tel. 03 201 35 05, fax 03 201 35 11
sophie.goyvaerts@stad.antwerpen.be

'Bewoners maken mee het verschil!'

Marc had een gesprek met projectmedewerkers Ben van Baarle en Bea Vercammen over hun werk op Linkeroever. Ze werken beide voor Sociale Zaken van de Stad Antwerpen.

MARC: Wat bedoel je met bewoners maken mee het verschil?

BEN: Dat bewoners een belangrijke invloed kunnen hebben op het samenleven in een straat, buurt of wijk.

We mogen dit niet vergeten. Veel bewoners voelen zich machteloos tov dingen die ze graag anders zouden zien. De buurt is vuil, bejaarden geraken in een isolement, er is geen sociaal leven in de wijk, ik ken mijn burens niet, vreemdelingen hebben het moeilijk om zicht te integreren... enz. Toch kunnen bewoners alleen of samen met organisaties en de overheid veel veranderen. Samen kunnen we meer. Er zijn trouwens al veel mensen die zich inzetten. Ze moeten dit niet maar doen het graag. Zij verdienen een pluim.

MARC: Bedoel je vrijwilligers?

BEN: Ja. Voor mij zijn vrijwilligers alle mensen die zich inzetten voor hun wijk of voor andere mensen zonder dat ze er iets terug voor moeten hebben.

MARC: Werk je voor heel Antwerpen?

BEN: Neen, het project is er voor Linkeroever.

MARC: Wat ga je concreet doen?

BEN: Bea en ik hadden al een gesprek met 24 organisaties en verenigingen die met vrijwilligers werken. Door vragen te stellen hebben we een beeld van het vrijwilligerswerk op Linkeroever gekregen. Daarna willen we de organisaties en vrijwilligers de kans geven om zich voor te stellen aan de wijk op een vrijwilligersbeurs. Op 6 mei zal er op het Frederik Van Eedenplein een vrijwilligersbeurs en cultuurmarkt plaatsvinden. Hiervoor werken we samen met Link en Liefhebber! De naam voor de beurs en markt samen is 'BLINK'. Onder het motto: kijk eens wat er hier op Linkeroever allemaal staat te 'blinken'.

MARC: Kun je wat vertellen over de resultaten van die gesprekken.

BEN: Ja. We hebben kunnen vaststellen dat vrijwilligers toch wel belangrijk zijn voor Linkeroever. Als je alle vrijwilligers van de 24 bevraagde organisaties optelt, kom je aan 732 vrijwilligers. Zij doen poetsacties, organiseren buurtfeesten, tappen in parochielokalen, bezoeken zieken, praten met eenzamen, denken na over een beter Linkeroever,... De meeste organisaties zoeken nog extra vrijwilligers om hun werking te verbeteren of uit te breiden.

MARC: Wat motiveert mensen om zich vrijwillig in te zetten?

BEN: Volgens de organisaties waarmee we een gesprek hadden doen mensen dit om verschillende redenen. Veel mensen doen dit omdat het leuk is. Ze ontmoeten er veel andere mensen. Wat ze doen is nuttig en betekent een waardevolle invulling van de dag. Mensen krijgen voldoening door anderen te helpen. Werklozen kunnen nuttige dingen leren zodat ze in de toekomst makkelijker werk vinden.

MARC: Hoe gaan jullie vrijwilligers werven?

BEN: In april worden er in de wijk flyers verspreid. Geïnteresseerden kunnen de achterzijde invullen en terugsturen. Wij nemen dan met hen contact op. Ook hopen wij door BLINK nieuwe mensen te bereiken. Allerlei verenigingen en organisaties stellen zich dan voor aan Linkeroever. Een zeer goed moment om kennis te maken.

MARC: Bea jij werkt samen met Ben maar hebt toch een eigen invalshoek?

BEA: Ja dat klopt. Ik richt mij op mensen die nog niet lang in België wonen. Daarom doe ik huisbezoeken bij nieuwkomers in Europark. Aan de hand van een map met foto's laat ik hen kennismaken met verschillende soorten vrijwilligerswerk in België. Als het hen aanspreekt, pols ik naar hun interesses om ze met de juiste organisaties in contact te brengen. Ik volg nadien de samenwerking op.

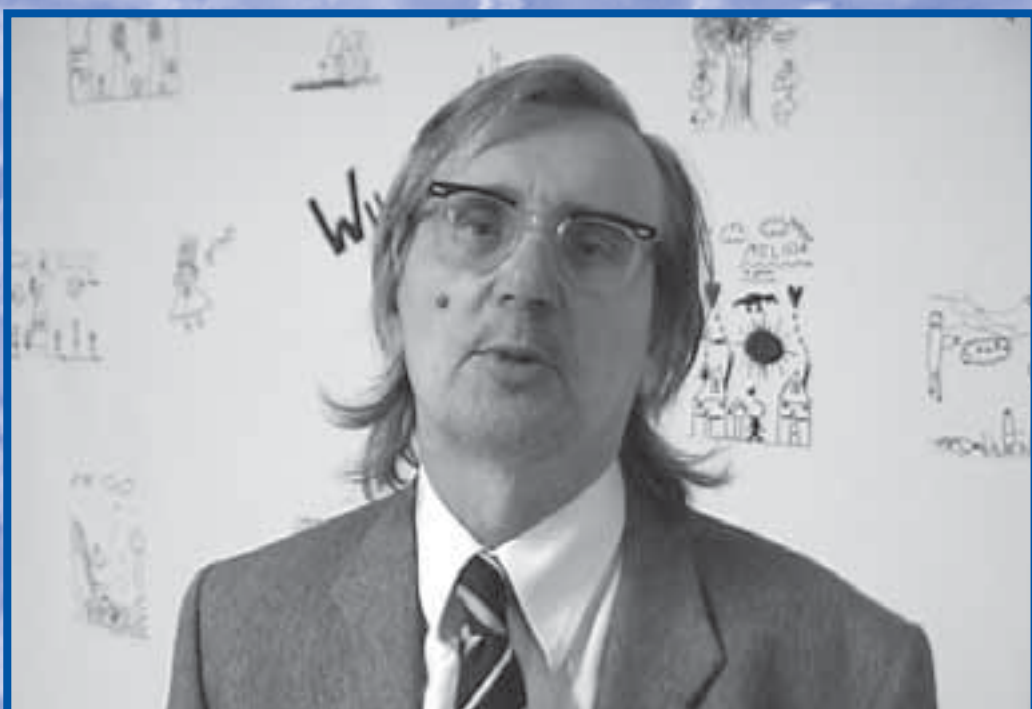
MARC: Heb je al positieve reacties?

BEA: Er zijn al enkele enthousiaste kandidaten voor huiswerkbegeleiding, cafetariawerk en handwerk. Sommige bewoners zijn eigenlijk wel gemotiveerd, maar hebben gewoon een extra duwtje in de rug nodig.

BEN: Eind december organiseerden 18 bewoners samen met verschillende stadsdiensten, binnen het kader van buurt aan de beurt, een buurtfeest aan de Reinaartlaan. Het was een groot succes en ook een positieve ervaring voor bewoners en stadsdiensten. Hopelijk voor herhaling vatbaar.

Wil je meer weten over het werk van Bea en Ben? Kriebelt het en wil je je inzetten voor Linkeroever? Aarzel dan niet en neem contact op met Ben of Bea.

Bea Vercammen
Ben van Baarle
Tel. 03 222 36 02
bea.vercammen@stad.antwerpen.be
en.vanbaarle@stad.antwerpen.be

WELKOM, WELCOME, BIENVENUE,...

(FIRST SEASON)

Regie: Marc Schepers
 Starring: Hedi Daoud, Willy De Wachter, Mohammed Kourrich, Benedict Mayuku, Phil Wouters, Najlae El Khadim and so many others...
 Camera: Hedi Daoud, Marc Schepers
 Muziek: Phil Wouters
 Speelduur: 80'

**"EEN FILM DIE AAN EEN BREED
 PUBLIEK KAN GETOOND WORDEN."**
 (Overkrant)

"SAMENLEVEN IS HIER KUNST"
 (Beeld-Setter)

"HET BEELD VAN EEN WIJK"
 (Een bewoner)

Hedi en Mohammed inspecteren regelmatig het sluikstort in de wijk. Phil is de "duivel doe al" die iedereen wil helpen. Benedict ontwikkelt plannen en steunt de buurtbewoners. Richard is advocaat, autodidact en voetbalfanaat. De jongeren zoeken inmiddels hun eigen weg in de wijk...

FILMPREMIERE

ZONDAG 25 JUNI

15 uur, (open vanaf 14 uur)
 Feestzaal Europark
 Halewijnlaan 43a
 Antwerpen-Linkeroever

MORGUEN VZW

DISTRICT ANTWERPEN

STAD ANTWERPEN

EUROPARK, DE FILM

WELKOM, WELCOME, BIENVENUE,...

(FIRST SEASON)

A FILM BY MARC SCHEPERS

**Starring: Hedi Daoud, Willy De Wachter, Mohammed Kourrich,
Benedict Mayuku, Phil Wouters, Najlae El Khadim and so many others.**

Camera: Hedi Daoud, Marc Schepers

Muziek: Phil Wouters

Kunst (www.wikipedia.org)

Kunst is in essentie een toepassing van menselijke creativiteit. Kunst staat voor een scheppende activiteit, die vaak, maar niet noodzakelijkerwijs, appelleert aan het menselijk gevoel voor esthetiek. Kunst kan een aspect uitdrukken van het wereldbeeld, godsbeeld, mensbeeld en/of zelfbeeld van de kunstenaar, van zijn/haar gevoelens omtrent menselijke en/of sociale verhoudingen. Ook kan het dienen om de toeschouwer of toehoorder mee te nemen uit de dagelijkse realiteit, naar een door de kunstenaar gecreëerde wereld. Zo horen ook musiceren, acteren, filmen, (stripboeken) tekenen, weven, borduren en componeren (om slechts een paar voorbeelden te noemen) onder bepaalde voorwaarden tot de kunsten. Er is geen duidelijke scheidingslijn tussen kunst en sommige andere menselijke bezigheden.

Of een uiting van activiteit als kunst, als ambacht of als tijdverdrijf wordt gezien is niet altijd even duidelijk. Mandenmaken bv. kán een kunst zijn; het is echter evengoed mogelijk dat het een ambacht is. Als de mandenmaker uitsluitend de bedoeling heeft een mand te maken, die groot genoeg is om een paar kilo aardappelen te bevatten, kan niet gezegd worden dat hij een kunstenaar is. Hij is dan wellicht een zeer bekwaam ambachtsman. Maar als hij daarnaast aan die mand een zo fraai mogelijke, unieke, vorm tracht te geven dan is het vrijwel zeker, dat men met een kunstenaar te doen heeft en dat zijn manier van vlechten tot de kunsten gerekend kan worden. Diezelfde redenering gaat op voor een groot aantal andere bezigheden; na het voorgaande is begrijpelijk dat drukkers, wevers, pottenbakkers en meubelmakers zowel kunstenaar als ambachtsman kunnen zijn. Het creëren van op zich zelf staande werken (dus geen massaproductie) is een voorwaarde om iets kunst te noemen.

Al in de vroegste geschiedenis van de mens werd er kunst gemaakt. Door het afbeelden van de werkelijkheid van alledag en bijzondere gebeurtenissen in het leven van de mens ontstonden de eerste vormen van kunst. Muziek, dans, theater, en tekenen (schilderen) zijn uitdrukkingsmogelijkheden geweest voor de primitieve mens om de wereld om zich heen te begrijpen dan wel een plaats te geven. Niemand kan echter vertellen wanneer uit holle takken en rietstengels de eerste muziekinstrumenten vervaardigd werden en wanneer de eerste melodieuze van deze primitieve fluiten en hoorns over de aarde hebben geklonken, ook van de eerste dansen zijn nauwelijks sporen te vinden. Bij oude volken zijn kunst en godsdienst altijd nauw met elkaar verbonden geweest. Veel geleerden zijn bijvoorbeeld van mening, dat de rotstekeningen van de holenmens een religieuze betekenis hadden.

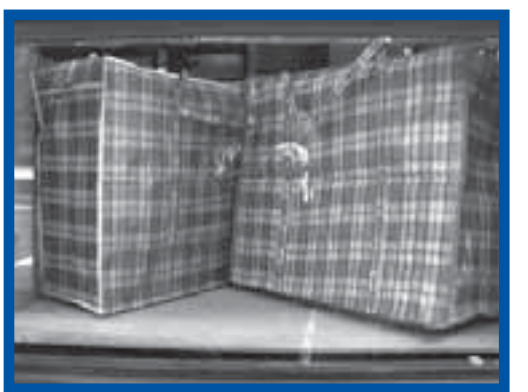
den. Door de eeuwen heen hebben tempels en kerken tot de voortbrengselen van de bouwkunst behoord en ook schilder- en beeldhouwwerk stonden eeuwenlang in dienst van de godsdienstige praktijken van de makers en/of opdrachtgevers. Het theater is mede ontstaan uit religie, en de heruitvindingen van het theater door de eeuwen heen gingen altijd via de priesters en gebedshuizen. Kunst is ook lange tijd bepaald geworden door de omgeving en de materialen, waarin en waarmee de mens moest leven.

Op één punt lijken alle kunstwerken op elkaar: ze bezitten een bepaald patroon, een bepaald ontwerp. Dit geldt zowel voor een muziekstuk als voor een schilderij, voor een theaterstuk, voor literatuur; allen zijn door de kunstenaar op zeer zorgvuldige wijze gecomponeerd. Iemand is een kunstenaar als hij erin slaagt in zijn werk persoonlijke ideeën te verwerken op een dusdanige wijze, dat hij een creatief en uniek proces doormaakt, waarin hij een uniek werk aflevert.

Kunst is pas kunst als de zintuigen van een ander het waarnemen. Pas in de ogen van de toeschouwer bestaat kunst. Of de toeschouwer, luisteraar, voeler, proever het werk mooi of lelijk vindt doet er in feite niet toe, als het werk maar enige emotie oproept.

Zo kan je veel van de oude, primitieve gebruiksvoorwerpen als kunst zien, ze zijn immers gemaakt, met de hand gemaakt. Het grootste gedeelte van onze gebruiksvoorwerpen van nu wordt langs machinale weg vervaardigd; wie de behoefte voelt zich op een of andere wijze persoonlijk uit te drukken, zal zich meestal speciaal aan een of andere kunstvorm moeten wijden. Hij kan dat niet meer terloops in zijn werk doen. Een kunstenaar legt in zijn werk vaak zijn diepste gevoelens van vreugde, verdriet, vrees, mening of godsvrucht neer. Zulk werk spreekt een eigen taal, die verstaan kan worden door degene, die het kunstwerk ziet of er naar luistert. Of de toeschouwer daadwerkelijk datgene ziet wat de kunstenaar heeft "verteld" is niet van bepalend belang.

Wie naar beneden kijkt uit een vliegtuig, dat kilometers hoog door het luchtruim suist, ziet een patroon van groene en gele velden met kleurige stippen: huizen en boerderijen. Door dat patroon slingeren de witte en blauwe linten van wegen en rivieren. Wat zo'n luchtreiziger ziet, lijkt meer op een landkaart dan op een landschapstekening; het lijkt in niets op schilderijen van velden, bossen, boerderijen of rivieren zoals we ze in veel kunsthandels kunnen kopen. Het beeld is door het ongewone standpunt van de toeschouwer veranderd in een abstract patroon. Veel moderne kunstenaars (schilders, beeldhouwers,

tekenaars, fotografen, kunstwevers, enz.) hebben zich tot het abstracte patroon gewend. Ze zijn afgestapt van de traditionele afbeelding van de werkelijkheid en zoeken hun motieven in de werkelijkheid zoals zij die onder bepaalde omstandigheden zien of zoals zij deze willen gebruiken als aanleiding om hun eigen gevoelens tot uitdrukking te brengen. Het is een vergissing te menen dat abstracte kunst gemakkelijker te maken zou zijn dan traditionele, realistische kunst. Goede abstracte werken zijn meestal zeer zorgvuldig overwogen en gecomponeerd en veel bekende abstracte schilders hebben jarenlang naar de natuur gewerkt, voordat ze zich aan abstracties waagden.

In de abstracte kunst zijn talloze richtingen. Sommige kunstenaars werken volgens een methode, die we halfabstract zouden kunnen noemen. In een half-abstract schilderij zijn mensen, bomen, gezichten en voorwerpen nog wel te herkennen, maar ze zijn op alle mogelijke manieren vervormd of uit hun verband gerukt (magisch realisme). Dat abstracte kunst juist in deze tijd is ontstaan, is eigenlijk niet zo vreemd. Kunstenaars reageren meestal op het karakter en de geest van een bepaalde tijd. Onze tijd is een overgangstijd; oude ideeën tuimelen omver en gevestigde overtuigingen worden door allerlei oorzaken aan het wankelen gebracht... en dat alles komt op een of andere wijze tot uitdrukking in verscheidene moderne kunstvormen; in de schilderkunst evengoed als in het werk van moderne beeldhouwers en in de composities van hedendaagse componisten en liedjesschrijvers... En zelfs toegepaste kunsten (zoals het ontwerpen en uitvoeren van meubels en van gebruiksvoorwerpen) kunnen zich niet helemaal aan de invloed van de abstracte kunst onttrekken en leveren werk af, dat vaak sterk afwijkt van het traditionele.

Veel moderne kunst is voor het publiek moeilijk te begrijpen. Moderne schilderijen en beeldhouwwerken worden dikwijls met opgetrokken wenkbrauwen bekeken; moderne muziek (...) als waanzinnige herrie. Helemaal eerlijk is dat niet. Een moderne kunstenaar met eerlijke bedoelingen doet zijn uiterste best de onzekerheid en nieuwheid van deze tijd, zoals hij die ervaart, in zijn werk te verbeelden. Het publiek is echter op zijn hoede voor charlatans. Dat het resultaat verward lijkt, ligt niet zozeer aan de kunstenaar als aan de tijd, waarin hij leeft. Bovendien kan zijn werk (verkeerd) begrepen worden. Door hen namelijk, die zelf de nieuwheid van hun tijd aanvoelen en hun eigen onrust, moed of angst terugvinden in het kunstwerk.

Over wat kunst precies is verschillen de meningen. Kan iemand kunst maken als

het maaksel niet als kunst bedoeld is? Is kunst altijd een vorm van individuele expressie? Is een kunstwerk pas kunst als het af is?

In sommige gevallen wordt een ambachtelijk werk als kunstwerk gezien, maar dat is in alle gevallen subjectief. Natuurlijk is kunst altijd een persoonlijke expressie, maar ook hier weer bepaalt de toeschouwer/luisteraar het succes ervan. Een kunstwerk hoeft niet af te zijn om toch als kunst beoordeeld te kunnen worden. Michelangelo bijvoorbeeld heeft diverse beelden niet afgemaakt, waarbij de toeschouwer toch de echte kunstenaarshand herkent en waardeert.

De schilderkunst is vaak de eerste kunstvorm waaraan men denkt bij het woord kunst. Al de vroegste mens gebruikte kleuren om in rotswanden afbeeldingen te maken van de wereld om hem heen. In latere tijden is de schilder- en tekenkunst geëvolueerd tot een ontzettend brede kunstvorm, met uitingen in vele vormen. Van figuratief ("je ziet wat het is") tot abstract ("je voelt wat het zou kunnen zijn"). Uit de schilderkunst zijn andere kunstvormen ontstaan, waartoe bijvoorbeeld de mengvorm van tekening en tekst, de strip, behoort. Veel andere kunstvormen zijn terug te voeren op de schilderkunst: Borduurwerk, bijvoorbeeld is een vorm die in plaats van verf garen neemt.

De beeldhouwkunst omvat een grote verscheidenheid aan kunstuitingen. Van gebruiksvoorwerpen als potten en bakers, die niet alleen uit praktisch oogpunt zijn ontworpen, tot installaties op Stadspleinen en langs snelwegen. Soms worden ook bewegende installaties tot deze Kunstvorm gerekend (video-instalaties, bewegende constructies in musea of buiten). Tussen beeldhouwkunst en schilderkunst is een grote band te zien. Ook hier is sprake van figuratieve kunst en abstracte kunst. Een groot verschil is dat beeldhouwkunst ook in praktische voorwerpen terug te vinden is.

Elke kunstvorm kan gecombineerd worden met één of meerdere andere kunstvorm(en). Wat er dan ontstaat noemt men cross-over. Het samenwerken of samengaan van verschillende disciplines. Maar ook het combineren van verschillende uitingen binnen een bepaalde kunstvorm (hip-hop met klassieke muziek bijvoorbeeld) wordt cross-over genoemd. Al vanaf het begin van de kunsten worden er uitwisselingen en mengvormen gemaakt.

(De laatste wijziging op deze pagina vond plaats op 17 feb 2006 18:21. De inhoud van Wikipedia is zonder enige vorm van garantie beschikbaar onder de GNU Free Documentation License. Privacybeleid Over Wikipedia Voorbehoud)

Foto: Willy De Wachter

Willy werkt al enkele maanden verwoed aan zijn Dia-show (Info: Euroteam). Beware, an unidentified photographer is in our midst! (Opgepast voor dat je het weet ben je geknipt!)

STRAATNAMEN (Deel 1)

Wie was, Carel van Mander?

Carel of Karel van Mander (mei 1548 – 11 september 1606) was een kunstschilder van Zuid-Nederlandse afkomst: hij werd geboren in Meulebeke. In 1583 vestigde hij zich in Haarlem. Daar zou hij twintig jaar blijven wonen en werken. Hij had er met Cornelis van Haarlem en Hendrick Goltzius een 'academie', vermoedelijk een kleine studieclub waarbij naar naakte modellen werd getekend en waarbij kunstopvattingen werden uitgewisseld. Van Mander schilderde, dichtte en schreef proza.

Carel van Mander, De dans om het gouden kalf, tweede helft 16e eeuw (Frans Hals Museum, Haarlem). Zijn belangrijkste boek is Het Schilderboek, dat verscheen in 1604. Het boek was bedoeld als handleiding voor schilders die verhalen uit de klassieke mythologie wilden afbeelden. Zestiende-eeuwse schilders uit de Lage Landen gingen in die periode wel vaker op reis naar Italië om kennis op te doen van de klassieke beeldtaal. Omdat steeds vaker mythologische onderwerpen werden afgebeeld, werd het voor schilders noodzakelijk zich te verdiepen in het mythologische verhalengoed, opdat de verhalen op de juiste wijze werden verbeeld. Niet iedereen kon zich echter zo'n reis veroorloven. Carel van Mander besloot

daarom nadat hij in 1573 een reis naar Italië had ondernomen (en er drie jaar in Rome en Florence had gewoond), Het Schilderboek samen te stellen, waarin hij niet alleen lessen opnam over de renaissanceistische schildertechnieken die hij had geleerd in Italië, maar ook uitleg gaf bij de mythologische verhalen uit Ovidius' meesterwerk de Metamorphoses. Schilders die niet bekend waren met het mythologische verhalengoed of het Latijn niet beheersten, konden uit Van Manders werk putten om een voorstelling correct weer te geven.

Carel van Mander op zijn sterfbed door J. de Gheyn II Tot Van Manders leerlingen behoorde volgens diverse bronnen Frans Hals. Van Mander leefde zijn laatste jaren eerst in Heemskerk, in het buiten Sevenbergen, en daarna in Amsterdam. Hij overleed in de hoofdstad op 58-jarige leeftijd. 'Als de doot komt daer en is geen anderen raet, dan stille legghen en sterven,' zou hij hebben opgemerkt. Van Mander overleed op 58-jarige leeftijd in Amsterdam.

(De laatste wijziging op deze pagina vond plaats op 27 jan 2006 23:47. De inhoud van Wikipedia is zonder enige vorm van garantie beschikbaar onder de GNU Free Documentation License. Privacybeleid Over Wikipedia Voorbehoud.)

1 mei 2006
13.30 - 17u

Dag van de culturele diversiteit

*Migratie,
Burgerrechten
en Integratie
in de metropool*
(Integratie gebeurt dagelijks)

Poëzie,
Afrikaanse percussie
koffie, thee en snacks

'Samenleven in diversiteit in de Metropool'

Panelgesprek met: PINA, Advocaat, Historicus, Politicus, Verslag: Phil Wauters, Moderator: Georges Kamanayo (Integratieraad Antwerpen)

De "Dag van Culturele Diversiteit" is een dag waarop bewoners die samenleven in diversiteit in een wijk binnen de metropool met elkaar en gasten praten, waarbij het bespreken van de verschillen in cultuur, origine, gewoonte en religie een centrale rol speelt.

Thema van vorige jaar was 'Spreken over culturele diversiteit' met als aandachtspunt: 'Samenleven in diversiteit in de wijk Europark'. Met 'Spreken over culturele diversiteit' bracht C.A.A.D vzw de onderlinge dialoog tussen de verschillende etnische en religieuze groepen in de wijk Europark, Linkeroever op gang. Het panel van acht mensen (4 bewoners, De acht vzw, SLAWA vzw, PASH en een Senator) spreken en debatteren over belangrijke thema's als 'Godsdienstbeleving', 'Etnische aspecten (cultuur van thuisland)' en 'Hoe verantwoordelijkheid opnemen voor jezelf en de andere en de wijk'.

Na het succes van de eerste "Dag van Culturele Diversiteit" op 1 mei vorig jaar, organiseert C.A.A.D vzw, dit jaar ook op 1 mei, een tweede editie. Het thema is 'Samenleven in diversiteit in de Metropool' met 'Migratie in de Metropool' als aandachtspunt. Ons doel is om de oogkleppen te verdrijven, en om te werken en te geloven in "Diversiteit", niet enkel vanuit de verschillende organisaties die werkzaam zijn in 'hun buurt', maar vanuit het gegeven van de Stad Antwerpen als Metropool.

De motivatie spreekt voor zich. Na evaluatie van de verschillende projecten rond diversiteit in Europark, geloven we erin dat de Stad Antwerpen als Metropool ons hieromtrent nieuwe inzichten en uitdagingen kan bieden. Verschillende Antwerpenaars, allochtonen en autochtonen, professionals en vrijwilligers, een advocaat, historicus en politicus spreken over migratie, burgerrechten en integratie in deze metropool. Er wordt een eindrapport met een samenvatting van de gesprekken en foto's voorzien.

Samenleven begint met respect voor de andere. We streven met z'n allen naar respect voor verschillende culturele en maatschappelijke invloeden.

Dan pas kan de Metropool een plek worden waar alle bewoners, ongeacht hun afkomst, zich thuis kunnen voelen.

Feestzaal Europark Linkeroever

HALEWIJNLAAN 43A, ANTWERPEN-LINKEROEVER

Info: Chief Benedict Mayuku - Gsm 0476/55 39
55, benedict.mayuku@antwerpen.be

MORGUEN VZW

